

Уместо да престанак важења Уредбе о забрани увоза нафтних деривата, односно укидање државног монопола на увоз нафте допринесе смањењу цена нафтних деривата, и ова одлука Владе Србије само је донела нове проблеме, изазвала нове притиске и показала да је Влада дефинитивно сведена на ранг колонијалне администрације.

Србија је 3. јануара укинула забрану увоза нафтних деривата, тако да од почетка године сваки регистровани увозник нафте може слободно да увози и деривате, односно бензин и дизел, а не као до скора само сирову нафту, која је потом морала да се прерађује у постројењима НИС-а. Акцизе за ове производе су одређене према квалитету горива, тако да су оне веће на горива евроквалитета, без обзира да ли се она увозе или их производи НИС. На горива „неевропског квалитета“, дизел Д2 и бензин БМБ 95, које се у Европи више не производе, док се још увек производе у рафинеријама НИС-а, одређене су ниже акцизе. Одлука да се на горива различитих квалитета одреде различите акцизе, изазвала је међутим поскупљење квалитетнијих горива, оштре протесте приватних нафташа и страних нафтних компанија, и љутњу Европске комисије, због чега ће ова одлука највероватније бити измењена. *У Европској унији сматрају да су овим потезом дискримисане европске компаније у корист НИС-а и да је прекршено више чланова Споразума о стабилизацији и придруживању*, док су представници наших Власти то до сада више пута демантовали.

Србија је 3. јануара укинула забрану увоза нафтних деривата, тако да од почетка године сваки регистровани увозник нафте може слободно да увози и деривате, односно бензин и дизел, а не као до скора само сирову нафту, која је потом морала да се прерађује у постројењима НИС-а. Акцизе за ове производе су одређене према квалитету горива, тако да су оне веће на горива евроквалитета, без обзира да ли се она увозе или их производи НИС. На горива „неевропског квалитета“, дизел Д2 и бензин БМБ 95, које се у Европи више не производе, док се још увек производе у рафинеријама НИС-а, одређене су ниже акцизе.

Министарство финансија је у писму Делегацији Европске уније у Србији навело да разлику акцизе на домаће и увозне нафтне деривате нису у супротности са директивама ЕУ

и ССП-ом, а да је вишеакцизна политика на снази у више земаља ЕУ (Аустрија, Белгија, Луксембург, Холандија, Немачка, Шпанија, Француска и Шведска). Државни секретар у Министарству енергетике Србије навео је да у ЕУ не постоји забрана увођења различитих акциза за различите врсте бензина и дизела, и да су акцизе на гориво у Србији у складу са директивама ЕУ, док су из Привредне коморе Србије стигла уверавања да иземље региона имају различите износе акциза, и да су у њима акцизе ниже на нафтне деривате који се користе у примарној производњи и пољопривреди.

Према објашњењима појединих сручњака, држава има право да утврди различите износе акциза на различите типове бензина, све док су ти износи изнад минимума прописаног директивама Европске уније, које уређују акцизну политику, које прописују основицу, обвезнике и минималан износ акцизе. Поштовање тих правила је једина обавеза земаља чланица које могу да се одреде да утврде различите износе акциза на различите типове бензина. Када је реч о бензинима и о дизел гориву, важећи износи акциза на нафтне деривате у Србији су виши од тог прописаног минимума.

Влада Србије је дакле, бар у овом питању поступила сасвим регуларно, али то међутим није нимало убедило Европску комисију, нити домаће медије, који су, потпомогнути увозничким лобијем, поново активирали антируску кампању, где се чак и питање бензина ставило у контекст избора Европа или Русија [\[1\]](#). Питање акциза се тако подигло на ниво кочења или наставка евроинтеграција, док су министри попут Божидара Ђелића на први знак незадовољства ЕУ акцизном политиком, пожурили да одлучно демонстрирају своју послушност и најавили неизбежно исправљање ове одлуке.

Ипак, о чему је заправо проблем недавно је сасвим јасно објаснио Рако Ковић, *генерални секретар Удружења бензинских станица Србије*, у листу „Данас“.

[\[2\]](#)

Ковић је навео да је

држава, у ствари, либерализовала само увоз нафтних деривата европског квалитета, док се дизел Д-2 и моторни бензин БМБ 95, који нису европског стандарда, могу куповати и даље само код НИС-а (јер се у Европи не производе) Тиме је и НИС заштићен док не изврши модернизацију рафинерија у Панчеву и стекне конкурентску способност. Оно што је важно је да ова два деривата чине око 30% укупне потрошње горива у Србији, а у пољопривредној сезони читавих 50%. Пошто је удео ових деривата у тржишту Србије толико велики, ниједна бензинска пумпа у власништву приватних власника или страних компанија попут МОЛ-а, ОМВ-а и других не може да буде без њих. Ове компаније међутим нису задовољне ценама по којима од НИС-а добијају горива лошијег квалитета. Због тога оне нису спустиле цене увозних деривата, на којима иначе имају зараду од 15 до 17 динара по литру, да би зарадом на тој страни покрили неповољне цене које добијају од НИС-а за горива дизел Д-2 и БМБ 95. Цео проблем се дакле крије у

незадовољству страних нафтних компанија и домаћих власника приватних пумпи, што се у Србији и даље продаје гориво које је јефтиније од увозног, чиме они губе значајан профит.

Ипак, о чему је заправо проблем недавно је сасвим јасно објаснио Рако Ковић, *генерални секретар Удружења бензинских станица Србије*, у листу „Данас“.

Ковић је навео да је

држава, у ствари, либерализовала само увоз нафтних деривата европског квалитета, док се дизел Д-2 и моторни бензин БМБ 95, који нису европског стандарда, могу куповати и даље само код НИС-а (јер се у Европи не производе) Тиме је и НИС заштићен док не изврши модернизацију рафинерија у Панчеву и стекне конкурентску способност.

Да је проблем у профиту потврђују и жалбе из ЕУ, које наглашавају да су „акцизном политиком дискриминисане компаније из ЕУ“ [3], а не треба сумњати да ће ово питање бити решено поново на штету грађана Србије. Ниже акцизе на бензин БМБ 95 и дизел Д2, који се користе у примарној производњи и пољопривреди, доприносе нижим ценама финалних производа, што позитивно утиче на привредна кретања и на инфлацију у земљи. Међутим како наводи „добро обавештен извор листа Данаса из Владе Србије“, ако ЕУ буде инсистирала на укидању „двојних“ акциза неће бити пуно простора за маневре, те се може очекивати да се ниже акцизе повећају. У том случају ће доћи до повећања и цена „неевропског“ бензина, што ће вероватно довести до пораста зацртаног износа инфлације, јер би се аутоматски повећале цене пољопривредних и прехранбених производа [4].

Одлука о повећању акциза на гориво неевропског квалитета имала би дакле веома штетне последице, не само по НИС, већ и на укупну ионако очајну економску ситуацију у земљи. То наравно домаће колонијалне службенике много и не брине. Они ће у сваком случају куповати само „европски“ бензин.

[1] <http://srb.time.mk/read/5836ef9744/2ca59ff036/index.html>

[2] http://www.danas.rs/danasrs/dijalog/nesporazum_mlinara_i_njegovog_kuma.46.html?news_id=208287

[3] http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2011&mm=01&dd=14&nav_id=485716

[4] http://www.danas.rs/danasrs/ekonomija/vise_cene_goriva_zbog_visih_akciza.4.html?news_id=208173